

JEDU

Jokilaaksojen
koulutuskuntayhtymä

METSÄALAN PERUSTUTKINTO

Opetussuunnitelman tutkintokohtainen osa

**Metsätalouden osaamisala
Metsuri-metsäpalvelujen tuottaja**

Hyväksytty 19.05.2015

Sisällys

1.	JOHDANTO	3
2.	METSÄALAN PERUSTUTKINTO.....	3
3.	AMMATTIALAN KUVAUS	3
4.	AMMATTIALAN ARVOPERUSTA.....	3
5.	PERUSTUTKINNON TAVOITTEET	4
6.	METSÄALAN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN.....	5

1. JOHDANTO

Tämä opetussuunnitelma on laadittu käyttäen suunnittelun **perustana Metsäalan perustutkinnon perusteita, OPH:n määräys 13.11.2014, Dno 67/011/2014 (sisältää määräyksen 4/011/2015 mukaiset muutokset ja oikaisut)** ja Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän opetussuunnitelman pedagogista toimintaohjetta 2014.

Opetussuunnitelma on laadittu paikalliseen toimintaympäristöön sopivaksi yhteistyössä työelämän kanssa. Opetussuunnitelmaa ja sen toteuttamista kehitetään työelämästä ja opiskelijoilta saadun palautteen perusteella.

2. METSÄALAN PERUSTUTKINTO

Tutkinto on mahdollista suorittaa Haapajärven ammattiopistossa.

3. AMMATTIALAN KUVAUS

Metsät ovat osa suomalaista identiteettiä. Ne ovat satojen vuosien ajan auttaneet pitämään maaseudun asuttuna, sekä työllistäneet maamme väestöä. Metsät ovat myös olleet monien taiteilijoiden innoituksen lähteenä. Metsillä ja puilla on ollut aina tärkeä merkitys suomalaisten vanhoissa uskonnoissa ja uskomuksissa. Tämä seikka lienee osaltaan syynä siihen, että suomalaisten suhde metsiin on vieläkin läheinen ja lämmin.

Suomen talous nojaa edelleen, toimintaympäristön rajuista muutoksista huolimatta vahvasti metsätalouteen ja metsäteollisuuteen. Maamme nettovientituloista yli kolmannes tulee metsäteollisuudesta. Osuus on suurempi kuin missään muussa maassa. Jos lukuun sisällytetään koko metsäklusterin kokonaisnettoviennin arvo, kohoaa prosenttiosuus jo lähelle 50 prosenttia Suomen kokonaisviennistä. Metsäteollisuuden tuotannon arvo on yli 20 miljardia euroa. Vaikka metsää hyödyntävä tuotanto on kasvanut monikymmenkertaiseksi, metsää on enemmän kuin koskaan ja sen kasvu on suurempi kuin koskaan. Sen vuoksi kotimaisen puun käyttöä voidaan lisätä kestävästi yli 10 miljoonalla kuutiometrillä. Suomi elää edelleenkin metsästä.

Metsäklusterilla tarkoitetaan metsätalouden, metsäteollisuuden, alan kone ja laitevalmistajien, metsäteollisuuden kemikaaleja valmistavien yritysten, automaatioyritysten, pakkausteollisuuden, graafisen teollisuuden, energiayritysten, logistiikka- ja konsulttiyritysten sekä niihin liittyvän koulutuksen ja tutkimuksen muodostamaa osaamiskeskittymää. Metsäteollisuuden koneiden ja laitteiden ohella metsäkoneiden valmistuksesta ja koneellisesta tavaralajimenetelmään perustuvasta puunkorjuusta on muodostunut yksi maamme huipputeknologian käyntikorteista maailmalla. Suomalaiset valmistavat esimerkiksi suurimman osan maailman puunkorjuukoneista ja muutkin metsäalan yrityksemme ovat teknologiajohtajia maailmalla.

Metsäala on se metsäklusterin osa, jonka tavoitteena on kestävä hyvinvointi monimuotoisista metsistä. Se sisältää maamme tärkeimmän luonnonvaran, metsän, kestävä hoidon ja käytön. Nyt voimia yhdistetään huippuosaamisen keskittymäksi, jossa ovat mukana johtavat metsäteollisuusyritykset, kone ja laitevalmistajat sekä alan yliopistot, oppilaitokset sekä tutkimuslaitokset.

Metsäklusterin työpaikkoja on koko maassa noin 200 000 ja metsäteollisuudessa työskentelee noin 80 000 henkilöä. Metsäalalla työskentelevien määrä on noin 25 000. Metsäalan tyypillisiä ammatteja ovat metsäkoneenkuljettajat, metsurit, metsäkoneasentajat, puutavara-autonkuljettajat, metsäpalveluyrittäjät, metsänparannuskoneenkuljettajat, bioenergia-alan työntekijät (ml. turvekoneiden kuljettajat), taimitarhatyöntekijät ja metsäalan esimiestehtävissä toimivat metsätalousinsinöörit ja metsänhoitajat. Eri selvitysten mukaan metsäkoneenkuljettajia, metsureita ja puutavara-autonkuljettajia sekä bioenergia-alan työntekijöitä tarvitaan lähitulevaisuudessa yhä kasvava määrä.

4. AMMATTIALAN ARVOPERUSTA

Metsän ja puun arvostus kasvaa tulevaisuudessa, koska maailma kiinnittää kasvavaa huomiota ympäristöön ja kulutettavien raaka-aineiden uusiutuvuuteen. Kierrätettävä ja uusiutuva puu sitoo hiiltä ja jarruttaa ilmaston muutosta. Puu on tulevaisuudessa entistä arvokkaampi raaka-aine, joka kannattaa käyttää tarkasti ja jonka jalostusarvoa voidaan edelleen nostaa, sillä puu muuntuu yllättävän moneksi. Puu ja metsät tarjoavat myös tulevaisuudessa virkistystä, luonnonarvoja, työtä ja toimeentuloa meille kaikille.

5. PERUSTUTKINNON TAVOITTEET

Metsäalan perustutkinnon suorittaneella on laaja-alaiset ammatilliset perusvalmiudet metsäalan eri tehtäviin sekä jatko-opintoihin. Lisäksi hänellä on erikoistuneempi osaaminen ja työelämän edellyttämä ammattitaito yhdellä tutkinnon osa-alueella siten, että tutkinnon suorittanut voi sijoittua työelämään, suoriutua alansa vaihtelevista tehtävistä myös muuttuvissa oloissa sekä kehittää ammattitaitoaan läpi elämän

Metsäalan perustutkinnon suorittaneella on monipuolinen ammattitaito ja hän kehittää sitä jatkuvasti. Metsäalan ammattilainen on luotettava, laatu tietoinen, oma-aloitteinen sekä asiakaspalvelu- ja yhteistyöhenkinen. Metsäalan ammattilainen osaa soveltaa oppimiaan taitoja ja tietoja vaihtelevissa työelämän tilanteissa. Hän pystyy näkemään työnsä osana suurempia tehtäväkokonaisuuksia ja pystyy ottamaan huomioon omassa työssään lähialojen ammattilaisten tehtävät. Metsäalan ammattilainen tekee työnsä metsälainsäädännön sekä metsänhoito-, puun- ja metsäenergian hankintaohjeiden mukaisesti. Hän työskentelee metsässä kestävänsä metsätalouden periaatteita noudattaen. Hän osaa suunnitella työnsä, osaa tehdä työmenekki- ja kustannuslaskelmia sekä osaa esitellä ja arvioida omaa työtään.

Metsäalan ammattilaisen on osattava lukea sekä metsänhoitoon että puunhankintaan liittyviä suunnitelmia. Hänellä on metsäalalla vaadittavat hyvät motoriset valmiudet. Hän ottaa huomioon työssään muun muassa kestävänsä kehityksen tavoitteet, joista ympäristöasiat ovat tärkeimpiä. Metsäalan ammattilainen osaa toimia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa yhteistyökykyisesti sekä osaa ilmaista näkökantonsa selkeästi ja luottamusta herättäen.

Metsäalan ammattilainen noudattaa ja ylläpitää turvallisia työmenetelmiä ja työtapoja sekä oikeaa asennetta arvostavaa työturvallisuuskulttuuria, joka sisältää työn turvallisuutta sekä terveyttä ja työkykyä edistävien toimien huomioonottamista.

Metsäalan ammattilainen osaa ottaa työssään huomioon ympäristölainsäädännön muutokset. Hän kykenee vastaamaan asiakkaan tai metsänomistajan kysymyksiin esimerkiksi metsien uudistamismenetelmien tai erilaisten hakkuutapojen ympäristövaikutuksista. Metsäalalla toimiva ammattilainen osaa myös käyttää työssään tarvittavaa tietotekniikkaa. Hän hallitsee myös yrittämisen perusvalmiudet.

Kansainvälisen metsäalan ammattilaisen taitoja ovat kansainvälisissä tehtävissä vaadittava vieraan kielen taito, kohdemaan kulttuurin ymmärtäminen, palvelualltius ja erilaisiin oloihin mukautuminen.

Elinikäisen oppimisen avaintaidot sisältyvät ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja yhteisten tutkinnon osien osaamistavoitteisiin sekä niiden arviointikriteereihin. Avaintaitojen tavoitteena on tukea sellaisen osaamisen kehittymistä, jota tarvitaan jatkuvassa oppimisessa, työelämän tilanteissa selviytymisessä ja tulevaisuuden uusissa haasteissa.

Metsätalouden osaamisalan suorittanut metsuri-metsäpalvelujen tuottaja osaa tehdä metsänhoidon ja puunkorjuun manuaalisia töitä tai metsäluontoon, esimerkiksi luontomatkailuun liittyviä töitä. Metsänhoitoon ja puunkorjuuseen erikoistunut metsätalouden ammattilainen osaa uudistaa metsää manuaalisesti kylvämällä ja istuttamalla. Hän osaa määrittää taimikoiden ja kasvatusmetsien harvennustarpeet metsäsuunnitelman avulla. Lisäksi hän osaa raivata, perata ja harventaa puustoa metsänhoito-ohjeiden mukaisesti. Hän osaa myös mitata sekä pysty- että hakattua puuta. Metsurimetsäpalvelujen tuottaja osaa käyttää metsäalan perustyövälineitä, oikeita työtapoja ja viljelymateriaaleja. Metsäpalveluiden tuottamiseen erikoistunut metsätalouden ammattilainen voi suuntautua luonto- ja ympäristörakentamiseen, metsiin liittyvien matkailupalvelujen tuottamiseen tai metsien monikäytön osaajaksi. Hänellä on myös edellytykset kehittää itseään ja suorittaa ammattitutkinto työkokemusta saatuaan.

Lisäksi ammatillisen peruskoulutuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia yrittäjyyteen. Koulutuksen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten, sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. (L630/1998, 5 § (muutos 787/2014)).

6. METSÄALAN PERUSTUTKINNON MUODOSTUMINEN

1. METSÄALAN PERUSTUTKINTO	180 OSP
2. AMMATILLISET TUTKINNON OSAT	135 OSP
<p>2.1 Pakolliset tutkinnon osat</p> <p>2.1.1 Metsien hoito ja puunkorjuu, 30 osp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metsätalouden perusteet 5 osp • Taimikonhoitotyöt 10 osp • Puutavaran valmistaminen 10 osp • Metsän uudistaminen työssäoppien 5 osp • Sisältää 1 osp opintojen ohjausta <p>2.2 Metsätalouden osaamisala, metsuri-metsäpalvelujen tuottaja, 105 osp</p> <p>2.2.1 Metsänhoito- ja puunkorjuupalveluiden tuottaminen, 65 osp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Puun tuottamisen työlajit ja palvelut 5 osp • Puun tuottamisen työlajit ja palvelut työssäoppien 10 osp • Puunkorjuupalvelut 20 osp • Puunkorjuupalvelut työssäoppien 5 osp • Puutavaran lähikuljetus 1 5 osp • Puutavaran lähikuljetus 2 15 osp • Puutavaran lähikuljetus työssäoppien 5 osp • Sisältää 1 osp opintojen ohjusta <p>2.6 Valinnaiset tutkinnon osat 40 osp</p> <p>2.6.3 Metsätraktoreiden käyttö 15 osp</p> <p>2.6.6 Erikoispuiden kaato- ja hoitopalvelut 20 osp</p> <p>2.6.10 Metsänhoitotyöt 15 osp</p> <p>2.6.15 Energiapuun korjuukoneen käyttö 10 osp</p> <p>Sisältää 1 osp opintojen ohjausta</p> <p>2.6.28 Paikallisesti tarjottava tutkinnon osa Monitoimikoneen käyttö 15 osp Luontomatkailu ja virkistyspalvelut 5 osp.</p> <p>2.6.29 Tutkinnon osa vapaasti valittavista tutkinnon osista, 15 osp</p>	

Tutkinnon osiin sisältyy osaamisen hankkimista työssäoppimisen Jedussa vähintään 36 osp.
Opintojen ohjaus on kuvattu erillisessä liitteessä.

3. YHTEISET TUTKINNON OSAT AMMATILLISESSA PERUSKOULUTUKSESSA		35 OSP
	Pakolliset	Valinnaiset
3.1 Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp	8 osp	3 osp
3.1.1. Äidinkieli	5	0–3
3.1.2. Toinen kotimainen kieli, ruotsi	1	0–3
3.1.3. Vieraat kielet	2	0–3
3.2 Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 9 osp	6 osp	3 osp
3.2.1. Matematiikka	3	0–3
3.2.2. Fysiikka ja kemia	2	0–3
3.2.3. Tieto- ja viestintäteknikka sekä sen hyödyntäminen	1	0–3
3.3 Yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittava osaaminen, 8 osp	5 osp	3 osp
3.3.1. Yhteiskuntataidot	1	0–3
3.3.2. Työelämätaidot	1	0–3
3.3.3. Yrittäjyys ja yritystoiminta	1	0–3
3.3.4. Työkyvyn ylläpitäminen, liikunta ja terveystieto	2	0–3
3.4 Sosiaalinen ja kulttuurinen osaaminen, 7 osp		7 osp
3.4.1. Kulttuurien tuntemus		0–3
3.4.2. Taide ja kulttuuri		0–3
3.4.3. Etiikka		0–3
3.4.4. Psykologia		0–3
3.4.5. Ympäristöosaaminen		0–3
3.4.6. Osa-alueita kohdista 3.1.1–3.3.4		0–3
	19 osp	16 osp
<p>Tutkinnon perusteissa määrättyjen osa-alueiden (3.1.1–3.4.6) valinnaisten osaamistavoitteiden lisäksi tai niiden sijaan koulutuksen järjestäjä voi päättää erilaajuisia muita valinnaisia osaamistavoitteita. Koulutuksen järjestäjän itse päättämille valinnaisille osaamistavoitteille määritellään osaamisen arviointi ja laajuus osaamispisteinä.</p> <p>Tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla myös opiskelijan aikaisemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden osaamistavoitteita.</p>		

4. VAPAASTI VALITTAVAT TUTKINNON OSAT	10 OSP
<p>4.1 Ammatillisia tutkinnon osia</p> <p>4.2 Paikallisiin ammattitaitovaatimuksiin perustuvia tutkinnon osia</p> <p>4.3 Yhteisiä tutkinnon osia tai lukio-opintoja</p> <p>4.4. Jatko-opintovalmiuksia tai ammatillista kehittymistä tukevista opinnoista</p> <p>4.5 Työkokemuksen kautta hankittuun osaamiseen perustuva yksilöllisiä tutkinnon osa</p>	

Tarkemmat tiedot tutkintokohtaisista valinnaisuussäännöistä löytyvät tutkinnon perusteista osoitteesta:

http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/amatilliset_perustutkinnot/tutkinnon_perusteet_voimaan_010815